

dygtige Borgerrepræsentanter, der forstaae at tage Deel i Forvaltningen, i nogen Maade kan hindre dem i at fremme Byens Bedste. — Naar det ærede Medlem derhos paastaar, at Kjøbstæder med under 5000 Indvaanere i alt Væsentligt ikke have anden Charakter end Landsbher, da troer jeg atter, at det ærede Medlem deri tager meget Feil, og det er en Feil, som besvære gaaer igjennem mange af de Betragtninger, der gjøres gjældende ligeoverfor denne Lov. Der er en overordentlig stor Forskjel paa Byerne, og, medens jeg vil indrømme, at der er smaa Byer, som i alt Væsentligt ikke ere stort Andet end brolagte Landsbher, ja maaskee endog undertiden Landsbher uden Brolægning, er det dog vist, at Byer paa ikke mere end 3—4000 Indvaanere kunne have en ganske anden Charakter og Betydning end Landsbher. Ved „Betydning“ forstaaer jeg deres Charakter som Centralpunkt for Handel og Industri i det Opland, som omgiver dem; der er i saadanne Byer communale Indretninger, der vissest ikke blot ere til Fordeel for selve Byen, men som ogsaa ere til væsentlig Nytte for, ja ofte en væsentlig Betingelse for Udviklingen af det Byen omgivende Opland. Jeg tænker herved paa Sygehuse, Arbejdsanstalter, Arrest- og Thinghuse og, hvad Søjbstæderne angaaer, tillige paa Havnevæsenet; der er en stor Deel af saadanne Indretninger, som det i høi Grad interesserer det omgivende Opland at finde i deres Kjøbstad, og hvorved denne faaer en væsentlig Deel af sin kjøbstadmæssige Charakter og den Betydning, som den bør have. Men baade den Omstændighed, som jeg saaledes har nævnt, og tillige den Omstændighed, at Befolkningen i Kjøbstaden er sammentrængt paa et lille Rum og har meget forskelligartede Erhverv, med Hensyn til hvilke der ofte bliver Spørgsmaal om, hvorledes de forskellige Interesser, som staae modsiddende mod hinanden, retfærdigt skulle varetages, bevirke en stor Forskjel imellem Kjøbstæderne og Landcommunerne, hvor Befolkningen har en eensartet Erhvervsfælde. Det

forekommer mig derfor ingenlunde rigtigt at sige, at Kjøbstæderne paa Grund af, at de undertiden ikke have en større Folkemængde end mangen enkelt Landcommune, skulde med Hensyn til Forvaltningen kunne stilles paa lige Fod med Landcommunerne, og at det ikke skulde medføre, jeg vil ikke sige større Vanstælgelighed, men i alt Fald langt større Tidsanvendelse, behørigt at besørge Forvaltningen i tem end i Landcommunerne. Jeg er fuldstændig overbevist om, at den Forvaltning, der idetmindste behøves til at styre Byer paa 3—4000 Indvaanere, ikke vil kunne erholdes uden Øvninger. Der er vissest i Reglen ikke i de smaa Byer Borgere, der kunne assee den Tid, der bør anvendes til disse Byers Forvaltning, og hvorledes see vi derfor ogsaa, at Forholdet allerede er i dette Øieblik med Hensyn til den nu af Borgerrepræsentanterne valgte Formand, der dog ikke har særdeles mange communale Forretninger at varetage? Derfor man vil undersøge, hvem der i dette Øieblik ere Formænd for Borgerrepræsentationerne i de forskellige Byer, vil man see, at det meget sjældent er Borgere, men at det sædvanligt er enten kongelige Embedsmænd eller Procuratorer eller examinali juris, kort sagt Folk, der ikke høre til, hvad man i Almindelighed kalder Borgerne. Naar der nu skal gives den Slags Mænd Øvninger for at forvalte Byernes Anliggender, hvad jeg vedblivende paastaar vil blive nødvendigt, naar de skulle overtage Borgmesterens communale Forretninger, saa er det virkelig meget tvivlsomt, om Communerne ville føle sig mere lykkelige, frie eller selvstændige ved den Forvaltning end ved den, der nu finder Sted i dette Øieblik. — Der er imidlertid et Middel, ved hvilket jeg troer, at man kunde imødekomme det ærede Mindretals Betragtning, at flere Kjøbstæder i Grunden ikke ere Andet end Landcommuner, og hans Ønske om, at Byraadet selv skal vælge sin Formand. Det er ved at stille et Forslag om, at Kongen skal være bemyndiget til at nedlægge Kjøbstæder, som ikke have f. Ex. mere end 2000 Ind-